

Luca Bertolini, UvA:

'Lange termijn ruimtelijke en sociale trends vragen om beslissingen op korte termijn'

CRISISCRITERIUM: MULTIMODALE BEREIKBAARHEID VOORZIENINGEN

Jongeren trekken auto-loos naar de steden en een groeiende groep ouderen woont in landelijke gebieden waar de toegang tot voorzieningen verslechtert. Om, gegeven deze ontwikkelingen alle locaties voor iedereen bereikbaar te houden, pleit Luca Bertolini, UvA, voor multimodale bereikbaarheid van voorzieningen.

ruimtelijke en sociale trends zoals verstedelijking en vergrijzing zijn van grote invloed op de mobiliteit, maar door uitmiddeling is dat in het totaalbeeld nog niet zichtbaar. Aan het woord: Luca Bertolini, hoogleraar stedelijke en ruimtelijke planning aan de Universiteit van Amsterdam. Om goede beslissingen te nemen voor de lange termijn, is het wel van belang om deze ontwikkelingen te onderkennen.'

'De belangrijkste ruimtelijke trends zijn de aanhoudende trek naar de stad en de krimp in perifere gebieden,' zegt Bertolini. 'Deze ontwikkelingen zien we zowel op landelijke als regionale schaal. Mensen trekken weg uit provincies als Groningen, Zeeland en Limburg, en ook binnen die provincies trekken mensen naar de steden.'

Ouderen hebben verschillende mobiliteitsprofielen

'Dit hangt sterk samen met de sociale trends dat jongeren minder auto-gericht en minder bezitsgericht zijn, en ouderen een steeds grotere groep gaan vormen. Jongeren trekken daarbij vaker naar de steden, terwijl ouderen meer de minder verstedelijkte gebieden opzoeken.' Binnen die laatste groep zijn er overigens grote verschillen in het mobiliteitsprofiel. De wat jongere ouderen – de babyboomers – zijn relatief rijk en actief. Ze fietsen vaker, eventueel op een e-bike, en kopen ook steeds vaker auto's. Voor de oudere ouderen speelt het probleem of ze voorzieningen nog wel kunnen bereiken.

'Door de krimp in de landelijke regio's waar veel ouderen wonen, wordt het aantal voorzieningen steeds minder en zijn deze ook nog eens vaak alleen maar per auto bereikbaar. Aan de andere kant liggen er in de stad weer veel kansen voor duurzame mobiliteit. Hoewel het in beide gevallen om langetermijnontwikkelingen gaat, is het belangrijk dat er op korte termijn de juiste keuzes worden gemaakt.'

Nieuwbouw, alleen bij multimodale bereikbaarheid

Bertolini ziet bij het maken van deze keuzes een kans in de huidige crisis. 'Er liggen op dit moment te veel plannen voor kantoren en woningen. Voor slechts een deel daarvan is er geld om het uit te voeren. Het zou mooi zijn als de multimodale bereikbaarheid hierbij het belangrijkste keuzecriterium wordt. Maar de vraag is of mensen de

crisis zien als een intermezzo waarna alles weer terugkeert bij het oude, of dat ze deze aanpakken om echt iets te veranderen.'

Multimodale bereikbaarheid is voor Bertolini haast synoniem aan duurzaamheid. 'Het gaat om meer dan de zorg voor het milieu. Het gaat vooral ook om het voorkomen dat je kwetsbaar wordt door onvoorziene omstandigheden. Met multimodale bereikbaarheid zorg je ervoor dat een locatie voor iedereen in de toekomst bereikbaar blijft. Er worden nu nog te vaak verkeerde beslissingen genomen, zoals het nieuwe regionale ziekenhuis in Scheemda dat op een auto-afhankelijke locatie wordt gebouwd, en de hogeschool in Heerlen die zo ver buiten de stad ligt dat deze voor studenten niet makkelijk met het ov of de fiets bereikbaar is.'

Meer kennis

Om goede beslissingen te kunnen nemen, is er nog wel behoefte aan kennis. Zo zou Bertolini graag praktisch onderzoek willen doen naar de precieze invloed van sociaalruimtelijke trends op kansen en bedreigingen voor duurzame mobiliteit en hoe je met schijnbaar kleine ingrepen grote veranderingen tot stand kunt brengen, zowel positief als negatief. 'Ik zou graag betrokken zijn bij experimenten, bijvoorbeeld met de locatie van een school of het aanleggen van een fietsstraat, om te kunnen bestuderen wat de invloed is op leefstijl en mobiliteitsgedrag. Vergroot het experiment de duurzaamheid, dan kunnen we ermee verder, gebeurt dat niet, dan moeten we het anders proberen.'

Klaar voor de toekomst

'Het gaat me erom te begrijpen wat de relaties zijn tussen verschillende ontwikkelingen. Dat vind ik belangrijk, maar uiteraard ook heel boeiend.' Zelf verplaatst Bertolini zich al lange tijd multimodaal en is hij blij daarmee klaar te zijn voor de toekomst. (LW) ←